

Nýggir haldarar
eiga at tekna seg
á posthúsinum.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐRALAG

NR. 43.

MIKUDAGIN
5. JUNI 1963

36. ÁRG.

Norðingar!

MINNAST TIT IKKI ALLIR SUM VITIÐU TEIR POLIT-
ISKU FUNDIRNAR UNÐAN SEINASTA LOGTINGSVALI,
HVUSSU

SAMAL PETERSEN,
HAKUN DJURHUSU,
JOHAN SIMONSEN

OG FLEIRI VIÐ TEIMUM

segðu, at hatta við 60 miljóna-
grunninum var einki uttan valbluff
sum Dam og javnaðarmenn høvdu
funnið uppá sum agn til valið, ið
skuldi verða?

Men hvat hendir nú, ið sjálv-
stýrslókarnir hava sníkt seg í
mótí fólksins tyðuliga talu upp á
stjórnarpallarnar?

Jú, nú biðja somu harrar um,
at tað lyftið, sum Dam hevði fingið
danska forsetan og danska ríkis-
stýrið at geva, má verða hildið.

Og tú kann lesa í 14. September,
Dagblaðnum og Krossi meiri og
minni greiða vátan av, at teir
rokna við hesum 60 miljónagrunn-
inum, at teir hava merkt ella
beinavegin fingið svar frá danska
ríkisstýrinum, at tað var stýrisins
rama álvara, tá ið tað ígjøgnum
statsmálaráðs talu boðaði frá
hesum grunni.

Afturat øllum øðrum íleggjnum
sum P. M. Dam landsstýrisins
vegna hevði samráðst um og fingið
í lag — her kann verða nevnt
sinnssjúkrahúsþeningurin, SEV-
þeningurin, tær 20 miljónirnar til
havnir, vegir og skipabygging egnu
udviklingsþeningurin o. s. fr. —
skuldi hesin grunnur koma sum ein
risakraft at loysa tær stóru uppávur-
urnar, sum okkara samfelag í fram-
tíðini ikki kundi loysa.

Ætlanir undir samráðingunum
við Dam, at øll avdrot og aftur
rentur av grunnþeninginum skuldu
fara aftur í grunnin til víðari útlán
at returnar skuldu setast eftir
umstøðunum, lágar og lættar, har

ið livið talaði fyrri tí, lægri, har
ið líkindi vóru góð til at bera
hægri rentur. Við lágum rentum og
langari avdráttartíð vildi grunnur-
in vaksa segiliga, við hægri rentu
og styrti avdráttartíð vildi hann
vaksa skjótari sterkur at loysa
nýggjar uppávur við.

Hugtakið er heilt nýtt og av teirri
náttúru, at okkara land er interess-
erað í høgum rentum og túttari
avdráttartíð, har ið livið orkar tað,
meðan tað í mongum føri kann
loysa eina uppá, sum má verða
loyst, uttan við lágum rentum og
langari avdráttartíð.

Tann íleggj, sum seinasta
landsstýri hevði tryggjað okkum,
var so rúm og góð, at við henni
kann eisini hetta landsstýrið uttan
sjálvt at retta hond frá síðu, halda
fram við vega- tunell- og havna-
gerðum, sjúkrahúsbygging, skúla-
bygging, vinnulivs íleggj.

Við hesum kjansum, við øllum
grunnum á tremur og við einum
rakstraravlopi uppá eina 5 miljón-
ir kr, tók hetta landsstýrið við —
aldrí hevur nakað landsstýrið tik-
ið við tilkum vælstýrdum búgvi,
sum tað búgvi, ið seinasta lands-
stýri við javnaðarlogmanni legði
frá sær.

At byrja við læst sjálfstýrislands-
stýrið sum tað einki vildi hava við
danska peningin at gera.

Men tá ið tað einki kundi sjálvt,
kreyp tað til krossin og etur nú
við tökk og djúpum øbukkuðe av
danahondum lat tað, ið seinasta
landsstýrið hevði fingið til vega.

Villeiðing

Yfiri at villeiða ta kúgaðu slit-
mannafjöld skriva bløð og tala
menn við fleiri tungum.

Fyri stuttum skrivaði undirrit-
aði grein, ið nevndist »Kardæ.
Har visti eg á, hvussu blaðið »14.
Septembere berjist ímóti Dagblað-
num og letist at halda við javnað-
armonnum, meðan tjóðveldismenn
á tingi fella frá allar sosialismu
og greiða atkvøðu saman við fólka-
flokkinum til skaða fyrri arbeiðs-
fólk, fiskimenn og serstakliga fyrri
útróðarmenn, um nú megu rinda
40 oyru í toll av hvørjum litri av
bensini og mangt annað, sum fátæk
fólk plagast við. Hetta var so
»14. septembere og tjóðveldismenn.

Men sama dag, sum grein mín
um hesi viðurskipti stóð í SOSIAL-
INUM, kom »Dimmalettinge við
eínglaróðd og grandi seg um útróð-
armenninar, sum nú lida undir
ovurstórum bensintollum. Men hin
gamla »Dimma gloymir at for-
telja, at allir sambandsmennir á

tingi greiddu atkvøðu saman við
landsstýrisflokkinum og hava har-
við somu skuld sum Hakun log-
maður fyrri hesum hoga bensin-
tollinum.

Ja, soleiðis ber hin gamla
»Dimma seg at, og harvið vill-
leiðir hon útróðarmenninar at
trúgva, at sambandsmenn onga
skuld hava í okurtollinum og øð-
rum okurprisum, sum hin fátæka
fjöldin lida undir. Mong onnur
tilik dómi kundi ein her drigið
fram og vist fólki, hvussu fjöldin
verður villeidd.

Fyri stuttum greiddi eg frá,
hvussu »penir, stillir og fólkalgir
sambandsmenn søtu á tingi og tal-
aðu ikki eitt orð, meðan málð um
hækkan av landsstýris- og ting-
mannalønnum vóru til viðgerðar —

inntil alt var yvirstaðið, tá reistu
sambandsmenn seg upp sum mót-
mælsimenn — fyrri hetta røsti
»Dimma teimum.

Hon skuldi heldur deilt sínar
egnu menn út og biðið teir ikki
borið seg so lumpyð at eina øð-
ferð; tí tað rætta hevði verið, at
sambandsmenn høvdu biðið um
orðið og rætt øllum tingmonnum
frá at greiða atkvøðu; men tað
gjørdi teir ikki; tí lønhækkan vildi
teir hava og so sleppa at sparka
hinar aftaná. Soleiðis ger einans
eitt einasta livandi dior, og tað er
eslið. Tað stendur so blitt og stur,
inntil tað er metti; men tá vendir
tað sær við og sparkar eftir hon-
um, sum hevur mettað tað.

Men fleiri ferðir letur hin fátæka
fjöldin seg ikki lumpa. Nú
er slittmannafjöldin vaknað og ætlar
at taka maktina í Føroyum, tá
val verður aftur.

J. H. Danbjørg.

Kapptelvingin

Fríggjakvöldið telvaði vestur-
týski talvmeistarin Seitz simultant-
talv móti 17 limum av Havnar Telv-
ingarfélag. Hann vann 11, tapti 2
og í 4 varð javnleikur.

Leygarkvöldið telvaði Dr. Seits
aftur simultant. Hesa ferð móti
24. Hann vann 12, tapti 3 og 9
vórðu remis — javnleikur.

Samstundis sum henda telyng
fór fram í Havn, telvaði onglend-
ingurin B. H. Wood simultant talv í
Vestmanna. Hann telvaði móti 15
monnum, vann 12 talv og tapti 3.
Her varð eingin javnleikur.

Annars fer fram vanlig kapping
á Parnassinum á Hotel Hafnia. —

TRONGLIGT Í HOYDOLUM

Til upptøkurøyd í l. real í Hoy-
dolum hava 71 teknað seg, men
sum er, er ikki pláss til meir enn
tveir flokkar í skúlanum.

Henda kapping kemur at taka eínar
8—10 dagar.

Tað er stuttligt at hesir verðs-
gigtu telvarar eru komnir higar til
landa at leika talv við okkara telv-
arar; men vit mugu ikki rokna við
at okkara menn standa seg móti
teimum.

Konsert

Poul Birkelunds kvartettin og
Eyvind Møller komu leypardagin
úr Íslandi og høvdu konsert í
aulan í kommunuskúlanum sama
kvöld. Annað hvítusunnukvöld var
konsert í Havnar Kirkju. Ígjár
høvdu teir konsert í Klakksvík, og
í dag skal konsert verða í Vest-
manna. Hósdagin ella fríggjadagin
halda teir konsert fyrri skúlabørn-
um í Havn.

Fer allur okkara toskur sum saltfiskur av landinum?

KANN VERULIGA EINKI GERAST FYRI AT FORÐA HES-
UM UTTAN AT FISKIMENN OG REIÐARAR OG SKIPA-
EIGARAR MISSA VIÐ TÍ.

Hetta eru spurningar, sum eru á
hvørjum munni í dag millum ar-
beiðsmenn og fiskimenn.

Vit skilja, at fiskivinnan sum
stærstur í trøngum skóm udvikji-
andi at fáa driftina at bera seg,
ikkí kann gera annað enn tað, sum
lønir seg best fyrri hana, fiski-
menn og skipaeigarar.

Men hatta, at allur okkara fiskur
fer út av landinum og tað bein-
leiðis frá veiðiplassinum uttan at
nerta við land í Føroyum, má týða
eitt veldugt nationaløkonomisk
tap.

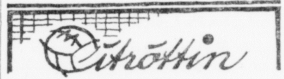
Vit høvdu gleitt okkum til at fáa
nógvan fisk at turka, nú vit nava
fingist hesi stás-ligu skipini í hópa-
tali.

Men nú tykist henda vónin at
vera jarlogd við, at tað frættist,
at ikki bara eitt og tvey, men
flestu av skipum okkara sigla beina-
vegin til Esbjergar ella Noreg ella
Spania við fiskinum.

Tað er eyðseð, at tað veldir
landinum eitt stórt tap, at arbeiðs-
ið fer út av landinum, alt tað ar-
beiði, sum kundi staðist av at við-
gjørt fiskin heima. Tað er ikki

minsta nationaløkonomiska tapð,
at vit nýta fiskiskip okkara til
farmaskip heldur enn at nýta ta
tíð, ið tey »gla farmasigling, til
fiskiskap. Hvørt skipið missir í
minstalagi einar 14 dagar av teirri
dýru veiðitíð fyrri túrin. Sigldi
skipini heim og landaðu í Føroy-
um kundu tey gjørt hvønn túrin 14
dagar skjótari, oftani fleiri enn 14
dagar.

Kundi ikki fiskasølan saman við
øllum reiðarum og skipaeigarum
skipa tað soleiðis, at allir fiskur
varð landaður í Føroyum? Skuldi
so fiskurin selst sum saltfiskur, tí
tað loysti seg betri enn at turka
hann, kundi hann væl verið pakka-
aður í Føroyum og sendur til
marknaðin sum saltfiskur? Hetta

Fótballur (landskappingin)

Annar hvítusunnudag var KI í
Havn við trinum útið og leikti
í landskappingini móti B 36.

Først leiktu 1-1-0-0.

Hetta var ein ógvuliga spenn-
andi dystur. Væl var hann ikki al-
tið so vakur; men viðhvørt leiktu
teir reidiligan fótball, so tað var
ein fregd at siggia. Tað, ið gjørdi
dystin so spennandi var, at so nógv
mál vórðu gjørd, og eydnar var se-
ymis, at eingin dugdi at siga, hvat
úrslitið fór at verða.

Leikurin endaði 4—4.

Hetta kann sigast at vera eitt
rættvist úrslit eftir spælinum at
doma. B 36 kom heilt tíðliga í leik-
inum framum KI við tveimum mál-
um; men KI fekk eisini 2 mál í
fyrsta halmingi av leikinum. Tíð-
liga í øðrum hálvleiki fekk KI 3.
málið. Men tað eydnaðist B 36 at
taka teir aftur. Nú stóð aftur á
jovnum, 3—3. Tó enn eina ferð
kom KI framum og fekk mál nr.
4. Og nú gjørdist leikur harður av
álvara. Tá 8 minuttir vóru eftir av
leikinum eydnaðist tað B 36 at
javna út við at gera sitt 4. mál.

4—4 varð úrslitið, og gevur tað
1 stig til hvørt liðið.

Síðan spældu dreingjalíðini. Her
vannu B 36 dreingirnir 2—1.

Síðst spældu meðaldríðarliðini.
Her vann KI 4—2.

Mátti kunnað latið seg gjørt, uttan
at fiskimaðurin og reiðarin misti
nakað, tá ið vit taka við teir 14
dagarnar, sum sparast við ikki at
sigla niður.

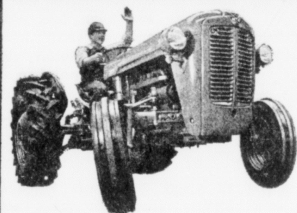
Pakkingsarútreiðslur skal keyp-
ar'n hava í Esbjerg. Og tað at
spara 14 dagar við minni sigling
og skjótari lossing má geva meiri
enn farmagjalðið við leigaðum
skipi.

Her kansa bara talan um ein
»organisationsspurning».

Loysið hann vælsiglaðir menn.
Tað hevur almikið at sigla at
geva arbeiðsleysum arbeiði.

MASSEY-FERGUSON

TRAKTORAR
OG AMBOÐ

eru væl kend
og nógv roynd
í Føroyum

Vit eru alíði til reiðar
við upplýsingum,
og vit hava menn
til at leggja tygum lag á

MASKINSTØÐ FØROYA
TELF. 1782 TØRSHAVN OG 13 NORDDALUR